

Kleuterschoolengels

Vlak voor de zomervakantie publiceerde de Onderwijsraad een rapport getiteld *Vreemde talen in het onderwijs*. Aanleiding voor dit rapport was een adviesaanvraag van de Tweede Kamer. Welke kennis van vreemde talen heeft Nederland nodig en wat zou iedere burger idealiter moeten kennen en kunnen na het examen in een of meerdere vreemde talen?

Bij het lezen van de adviesaanvraag van de Tweede Kamer bekruipt je het gevoel dat onze volksvertegenwoordigers boter op hun hoofd hebben. Was het niet dezelfde Tweede Kamer die toestond dat er flink beknibbeld werd op het vreemdetalenonderwijs in Nederland? De Kamer stemde in het recente verleden nog tegen een voorstel om een tweede vreemde taal verplicht te stellen op het gymnasium. Ook de wankele positie van de vreemdetalvakken in het vmbo en de basisvorming heeft de Tweede Kamer nooit veel hoofdbrekens bezorgd. Wanneer de Kamer in haar adviesaanvraag aan de Onderwijsraad dan rept over de ‘ambitie om op jonge leeftijd met het leren van twee talen naast de thuistaal te beginnen en het pleidooi voor de ontwikkeling van meertaligheid in termen van cultureel en economisch kapitaal’, kan je bijna niet anders dan vraagtekens zetten bij de geloofwaardigheid van onze volksvertegenwoordiging.

Desondanks heeft de Onderwijsraad een sympathiek rapport samengesteld. De raad stelt dat Nederlanders minder goed hun vreemde talen spreken dan ze zelf denken, en dit in een tijd dat economisch gezien de vraag naar taalbeheersing toeneemt. Op grond van opleidingsniveau zou je mogen verwachten dat drie kwart van de bevolking met minimaal twee vreemde talen heeft kennisgemaakt. Slechts de helft van de bevolking is echter ook in staat een vreemde taal in de praktijk te gebruiken. En door een rammelend vreemdetalenbeleid is het momenteel zo dat 25 procent van de scholieren maar met één vreemde taal op school geconfronteerd wordt. Conclusie: ‘De ambitie die Nederland nastreeft om, zoals Europees is overeengekomen, iedere scholier naast de moedertaal een minimaal niveau mee te geven in ten minste twee talen, wordt niet gehaald.’

Om toch tegemoet te komen aan deze ambitie stelt de Onderwijsraad dat er extra inspanningen nodig zijn. Kinderen zouden zo vroeg mogelijk blootgesteld moe-

ten worden aan onderwijs in een vreemde taal, bij voorkeur al in groep 1 of groep 5. Kinderen die op de basisschool met Engels beginnen, halen sneller een hoger niveau dan jongeren in de puberteit en daarna, zo is de gedachte. Verder spreekt de raad een voorkeur uit voor de onderdompelingsmethode: een deel van de lessen moet gegeven worden in de vreemde taal. Annelou van Egmond, woordvoerder van de Onderwijsraad: ‘Dus gewoon met de kinderen in een poppenhoek spelen of een appeltje schillen en dan Engels spreken. En dan de les bij voorkeur laten geven door een native speaker voor minimaal een dagdeel per week.’

Hoewel de voorstellen van de Onderwijsraad weinig kritisch zijn over het huidige vreemdetalenbeleid en het dagdroomgehalte hoog is, lijkt het rapport *Vreemde talen in het onderwijs*, zoals gezegd, een sympathiek stuk. Meer aandacht voor vreemdetalenonderwijs op jonge leeftijd kan nooit kwaad. Toch had de Onderwijsraad zich in zijn advies meer rekenschap moeten geven van de realiteit in plaats van ambitie op ambitie te stapelen. Engels is al een verplicht vak in de laatste twee groepen van de basisschool sinds 1985. Uit recent onderzoek van het Cito* blijkt dat nog steeds 50 procent van de leerlingen de standaard Voldoende niet haalt. Op nog jongere leeftijd beginnen met Engels zal hier geen verandering in brengen, als de randvoorwaarden voor het geven van goed vreemdetalenonderwijs niet verbeteren.

Het is jammer dat het advies van de Onderwijsraad zich zo eenzijdig focust op vreemdetalenonderwijs op jonge leeftijd. De raad gaat voorbij aan de afkalvende aandacht voor taalonderwijs in het voortgezet onderwijs. Als het al zou lukken om kinderen op jonge leeftijd in het basisonderwijs een of meerdere vreemde talen bij te brengen, dan is dat verspilde energie wanneer het voortgezet onderwijs dat niet adequaat kan oppakken. Misschien een idee voor een volgend advies? ■

Johan Graus
Hoofdredacteur

* Heesters, K., Feddema, M., Schoot, F. van der, & Hemker, B. (2008.) *Balans van het Engels aan het einde van de basisschool 3. Uitkomsten van de derde peiling in 2006* (PPON-reeks nummer 37). Arnhem: Cito.